

ORTODOX RETROKULTUR

© Rydén, 2017. www.tommyryden.com

Min utgångspunkt i denna artikel kommer vara den ortodoxi jag själv är en del av sedan många år; den ryska och serbiska. Även därför att den ryska ortodoxin på grund av sin geografiska närhet har en påverkan på oss alla i det att den stundtals återspeglas in den ryska politiken.

Jag använder begreppet ”katolik” i den betydelse det hade när det användes första gången i skrift år 100. Det vill säga som ett samlande begrepp för dem som delar den odelade kyrkans äldsta arv. Inte begränsat till ovan nämnda nationella kyrkor.

Det jag argumenterar för i följande text är att vi troende inte ska ha som mål att ta den politiska makten och med maktmedel tvinga vår tro på annat.

Verklig förändring i samhället måste bygga på en frivillighet som i sin kärna utgår ifrån ett personligt uppvaknande. En bestående förändring av våra samhällen måste ske nerifrån och upp. Inifrån och ut.

I syfte uppnå en verklig och bestående andlig och social förändring.

Politiskt maktskifte medelst populistiska eller röstfiskande politiska partier är bara en tillfällig fix om vi förlorar den andliga och kulturella kampen.

Redan med synoden 1490

I den ryskortodoxa kyrkan som jag själv upptogs i år 2009 finns det historiskt sett initialt två olika strömningar, eller snarare två olika vägval, i relationen med statsmakten alltsedan 1500-talet.

På ena sidan *stjasjateli*, en tradition som sade att man skulle äga jord och bygga stora kloster, och på den andra sidan *nestjasjateli*, ”*icke-samlarna*”, som hade sitt ursprung hos en Nil från Sora.¹ *I den senare traditionen sade man nej till att vara stora jordägare och det nära samröre med statsmakten som det skulle kräva. Istället förordade man ”små kommuniteter av idiorytmisk karaktär...”*²

Vad som inte är så vida känt om munken Nil är att han i samband med synoden år 1490 tog ställning emot de sekulära förföljelser och kyrkliga rättegångar som hårdföra ortodoxa förordade gentemot oliktänkande.

Nil förordade att de som gått vilse i tron skulle vinnas tillbaka ”*genom förmaning, bön och exempel*”.³ Han motsatte sig även dödsstraff.

Som jag själv påpekade i min självbiografiska bok för ett antal år sedan; ett viktigt budskap måste alltid kombineras med empati för andra människor. Det måste finnas plats för dem som tycker annorlunda. Ett budskap som saknar empati för andra blir ett hårt och kallt samhällsbudskap där även de egna faller offer förr eller senare i kraven på renlärighet.⁴

Som bekant blev det den första linjen som segrade på ledningsnivå, och med det ett nära samarbete med statsmakten för att få sina egendomar under den senares beskydd. Det har varit såväl en

¹ <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/nil-sorskij>

² Sid 173, Pilgrimer i öst. ISBN 91-7085-234-0.

³ https://orthodoxwiki.org/Nilus_of_Sora

⁴ Den Ortodoxe Mannen, Tommy Rydén. ISBN 978-91-637-8614-3.

välsignelse som en förbannelse för rysk ortodoxi.
Jag kommer härefter kalla det för den bysantinska linjen.

”I Bysans sågs förhållandet mellan kyrka och stat som en samklang mellan de två...Kejsarmakten hade allt ansvar för världen och kyrkan ansvaret för frälsningen. Kejsaren var dessutom garanten för kyrkans säkerhet. Kyrkan blev på så sätt lojal mot statsmakten samtidigt som den krävde skydd från den.”⁵

Det är denna grandiosa tanke såväl det nuvarande ledarskapet inom den ryskortodoxa kyrkan som många lekmän knyter an till. Faktum är dock att den sekulära kejsaren hade mest att säga till om gällande kyrkan och det var sällan som kyrkan segrade i någon stor och viktig fråga.⁶

Borta är dock de historiska kunskaperna om hur denna idé imploderade alltså inte bara i Bysans utan även i samband den ryska revolutionen 1917. Patriark Kirill medgav visserligen i ett av sina tal år 2017 att Ryssland inte var fullt så ortodox (som gjorts gällande av en del) utan snarare andligt korrupt på sina håll, vid tiden för revolutionen, men verkar hoppas på bättre tur denna gång i sitt kyrkliga samarbete med statsmakten.⁷

Ryska filosofer drömde redan under 1800-talet om att Ryssland var den bäst lämpade nationen för en monarki. Tsaren ansågs vara utvald av Gud och medborgarnas uppgift var att tjäna honom. Det skulle inte vara någon åtskillnad på tro, kyrka och politiskt styre i deras utopiska samhälle. De såg Ryssland som inte bara en arvtagare utan en förnyare av det monarkistiska idealet Bysans.⁸

Det kan i denna diskussion vara värt att notera vad en romersk-katolsk präst konstaterade gällande sin egen kyrkas långa historik av försök omvandla folk och nationer via regeringsmakten;
”Även om det må vara möjligt påtvinga ordning, så är det inte möjligt påtvinga konsensus, att skapa en ny värdegrund, eller vinna acceptans via tvångsmedel för en social struktur som inte reflekterar behoven och önsningarna hos majoriteten av befolkningen”⁹

Ännu i våra dagar lever emellertid tankarna från *nestjasjateli* kvar som en underström bland såväl ryska lekmän som präster. **Det är denna religiösa motkultur jag själv knyter an till** här och som såväl rumäner, syrianer och andra ortodoxa kan finna i sin eget kyrkliga historia.

Detta handlar inte om att förändra ortodox teologi eller liturgisk tradition. Det handlar inte om att anpassa ortodoxin till rådande tidsanda och nycker. Nej, det vägval jag förordar har funnits sedan 1500-talet om inte tidigare inom ortodoxin.

Det handlar om att återvända till den enkelhet, primitiva tro och dialog med medmänniskor som är kärnan i ortodoxin.

Medan den ryska patriarken Kirill åker bepansrad Mercedes 100 meter mellan sitt residens och kyrkan, tätt följd av en jeep full med livvakter, så valde den serbiska patriarken Pavle att åka med allmänna kommunikationer eller gick till fots till och från sitt kontor.^{10 11} Det är en inte obetydlig symbolik i detta, och det sänder ut helt olika signaler, på flera plan.

⁵ Sid 192, Från Bysans till Putin, Per-Arne Bodin. ISBN 978-91-7217-103-9.

⁶ Sid 176, Historien och Evigheten. ISBN 91-7217076-x, 2005.

⁷ <http://www.pravmir.com/holiness-patriarch-kirill-says-october-revolution-caused-spiritual-degradation-people/>

⁸ Sid 28-29, Russian Policy in the orthodox East, Lora Gerd. ISBN 10: 837656031X.

⁹ Sid 173. The Secret World of Opus Dei, Michael Walsh. ISBN 0-586-20734-1, 1990.

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=JGWOOGHUjgo&feature=youtu.be>

¹¹ <http://www.independent.co.uk/news/obituaries/patriarch-pavle-head-of-the-serbian-orthodox-church-during-the-kosovo-war-1833742.html>

Weyrich och Khomyakov

Dessa tankegångar har även tagits upp av andra personer.

I Sverige är vi sedan andra världskrigets slut starkt influerade av USA. Vi ser det i frikyrkorna, i kulturen och politiken.¹²

Av bland annat dessa anledningar kan det vara värt att citera vad den amerikanska konservativa fritänkaren Paul Weyrich proklamerade i slutet av sitt liv med sin bok ”The Next Conservatism”.¹³

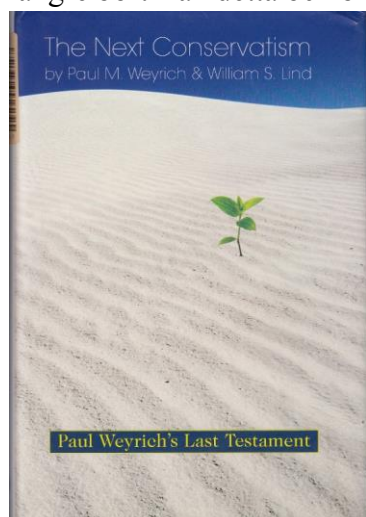
Att en respekterad politisk tänkare som Weyrich slutligen kom att landa i en ortodox övertygelse (i hans fall uniat, dvs en församling underställd biskopen av Rom) är fantastiskt i sig.

Han kallade det han förordade för *retrokultur*.

Weyrich beskrev det med följande ord:

*”Retrokultur innebär att vi i våra egna liv och våra familjers liv och kanske så småningom våra samhällen, medvetet och avsiktligt vill återuppliva gamla sätt att leva. Naturligtvis skulle vi inte exakt återskapa det förflutna. Men vi skulle använda det förflutna som en vägledning och ett riktmärke.”*¹⁴

Weyrich var initialt känd som en av grundarna till den religiösa höger som hade sitt lystmäte under Ronald Reagans presidentskap på 1980-talet. Men åren därefter rörde han sig intellektuellt allt längre bort från detta och blev en glödande anti-modernist och anti-imperialist som anslöt sig till en ortodox församling underställd Rom (uniater) och var i sin sista bok mer öst än väst, mer europeisk än amerikansk.



Han kom, som undertecknad, till klarhet om att **verklig förändring är ett långsiktigt arbete och måste ske från gräsrotsnivå och upp, inte uppifrån och ner** genom lagar och dekret. Att ett lands ledning är en spegelbild av dess folk.

I denna sin sista bok, som publicerades först efter hans bortgång 2008, så beskrev han den religiösa högerens synbara framgångar på 1980-talet som ett luftslott och utan verklig förankring hos den breda massan. Han påpekade, som Murray N. Rothbard gjort 2007 i en av sina böcker, att omvandlingen av den amerikanska högeren från en småstadsförankrad folkligt rotad naturlig rörelse till ett moralpredikande toppstyrt politiskt maskineri kallat det Republikanska Partiet skadade den för gott.¹⁵

Han var inte den enda kända ledaren sprungen ur 1980-talets religiösa amerikanska höger som kom till denna slutsats. År 1999 kom författarna till den självkritiska boken ”Blinded By Might” fram till liknande slutsatser om sina år inom den religiösa högeren och maktens korridorer och konstaterade att *”En kultur återtars genom att genom att människor lever utifrån andra värden”*.¹⁶ Vilket inte var det som hade hänt i USA genom politisk lobbyism.

Det är värt att studera deras synpunkter kring detta för även är i vår del av världen finns det dem som tror att man kan göra människor och samhälle moraliskt medelst politisk makt. Vi kan höra

¹² Även det nystartade partiet Borgerlig Framtid är tydligt influerad av amerikansk förlaga med krav på “hårdare tag”, sänkt straffmyndighetsålder så att barn hamnar i fängelse och, i ett svenskt sammanhang mindre begripligt, ställningstagande för staten Israel av alla existerande konflikthärdar i världen! http://www.borgerligframtid.se/wp-content/uploads/2016/05/Beslut_BF_var_2016.pdf

¹³ The Next Conservatism, Paul Weyrich, ISBN 13:978-1-58731-561-9, 2009.

¹⁴ Sid 48, The Next Conservatism. ISBN 13:978-1-58731-561-9, 2009.

¹⁵ Sid 152, The Betrayal of the American Right, Murray N. Rothbard. ISBN 978-1-933550-13-8, 2007.

¹⁶ Sid 143, Blinded by Might, Cal Thomas och Ed Dobson, ISBN 0-310-22650-3.

sådana tongångar även i Ryssland av idag. Idén att ortodoxin i sig kan räddas genom repressiva lagar riktade mot dem som gör andra vägval.¹⁷ Dessa har helt ignorerat eller missat de gedigna erfarenheter som finns gällande detta vägval i USA. Det är som att många trycker på omstart och kör allt i repris igen, i tron det ska bättre om de står vid rodret.

Varken Weyrich eller undertecknad är de första att fundera i dessa banor om att främja en praktisk gräsrotsrörelse av detta slag. Vi kallar det retrokultur, ryssarna kallar det för sobornism.

Med sobornismen förespråkade de ryska filosoferna och slavofilerna Vasiljevitch Kirejevskij (död 1806) och Aleksey Khomyakov (död 1860) en rörelse där människor med en gemensam (ortodox) värdegrund skulle samarbeta för gemensamma mål.

Den senare betraktade både socialismen och kapitalismen som dekadenta västerländska skapelser. Khomyakov skrev att *”Rom behöll sin enighet på bekostnad av friheten, medan protestanterna hade friheten men förlorade enigheten”*.¹⁸ Bibelns skrifter läste slavofilerna dock hellre på franska än den kyrkslaviska många redan då upplevde som ett föråldrat språk.¹⁹



Weyrich å sin sida beskriver sitt land USA som ett girigt konsumtionssamhälle där folk färdas i bil långa sträckor men där det finns få naturliga mötesplatser för samtal och ett verkligt lokalt samhällsbygge. Denna slutsats kommer alltså från en man som initialt sågs som kapitalismens medlöpare.

Ett urbaniserat samhälle där det är en ständig jakt på att få sina behov tillfredsställda och även pådyvla andra folk en amerikansk kultur.

Weyrich revolt mot urbanismen är, ska det tilläggas, ingen vänsterrevolution utan kännetecknande även den tidigare folkliga amerikanska högern på 1930-talet.^{20 21}

Borgerliga debattörer, som är färgade av efterkrigstidens variant på konservatism, förfasar sig över att den år 2017 tillträdande presidenten

Donald Trump, förordar *”vänsterpolitik”*.²² Men egentligen knyter Trump an till detta äldre politiska ideologiska arv.

Olika sekulära politiska program fallerar likväl på sikt för att det grundläggande problemet i västvärlden är andligt. Vi lappar och lagar utan att ta itu med kärnproblemen.

Som amerikanen Frank Schaeffer, numer tillhörande en grekisk-ortodox kyrka, skrev 1995 så ägnar sig västvärlden åt att kalkylera de vetenskapliga, ekonomiska, psykologiska eller politiska resultaten av sina åtgärder.

*”I kontrast till den ortodoxa (världen) så har västvärlden blivit likt en konsthandlare som kan värdet på alla sina konstverk i gallerian, men som inte uppskattar skönheten hos någon av dem”*²³

Det behövs ett nytt sätt att tänka. För att låna lite tankegods från våra vänner i den romersk-katolska kyrkan; Katoliken Josemaria Escriva, grundare av Opus Dei år 1938, sade i en intervju för Time Magazine 1967;

¹⁷ <http://www.varldenidag.se/ledare/motvarn-mot-ryskt-missionsforbud/Bbbpgm!E7LZEQODWc0OKQW5IdUGdA/>

¹⁸ History of Russian Philosophy, Nikolai Lossky. ISBN 978-0-8236-8074-0.

¹⁹ Sid 124, Historien och Evigheten, Per-Arne Bodin. ISBN 91-7217-076-x, 2005.

²⁰ Sid 36, Gerald L.K. Smith, av Glen Jeansonne. ISBN 0-300-04148-9, 1988.

²¹ En av dess katolska aktörer fick i slutet av sitt liv frågan om han var en *”socialist”* då han lät som en sådan i sitt stöd för arbetande människors livsvillkor. Men han svarade att det inte handlade om någon socialism för hans del.

Sid 231-232, Father Coughlin, Sheldon Marcus. ISBN 0-316-54596-1.

²² <http://www.di.se/nyheter/henrik-mitelman-trump-star-for-vansterpolitik/>

²³ Sid 47, Letters to father Aristotle, Frank Schaeffer. ISBN 0-9649141-0-7, 1995.

”(det är vårt mål) uppmuntra människor ur alla samhällsgrupper att söka helighet mitt i världen. Med andra ord (vill vi) hjälpa dem människor som lever mitt i världen, mannen på gatan att leva ett fullödigt liv utan att för den skull behöva ändra sina livsomständigheter, sitt arbete, sina jordiska förhoppningar och ambitioner”²⁴.

Kort och gott göra sitt bästa med det man har där man är.

Det Escriva beskriver är egentligen ingen nyhet för oss ortodoxa. Där har samma tankegångar funnits med länge;

”För hesykasterna representerade bönen, gudstjänsten och sakramenten det gudomligas verkliga och konkreta närvaro på jorden...Den starka betoningen av att det gudomliga har kommit till jorden, och till människorna resulterade i en positiv människosyn, en uppvärdering av det mänskliga...”²⁵

Den retrokulturella gemenskap som förordas är horisontell i motsats till den traditionella vertikala nationalismen. Vi sår med vår traditionalism frön till nya sociala formgrupperingar och låser oss inte vid det som är i dagens samhälle.

En representant för retrokulturen är inte intresserad av att ”rädda världen” eller ens ”rädda land X eller en viss befolkning”.

Vår aktivism är en mikro-aktivism där vi försöker påverka och förändra oss själva och vår närmaste omgivning, men ägnar oss inte åt några utopier om att rädda. Det är inte ens så att vi har en andlig eller moralisk skyldighet göra det. Vi bränner inte vår energi på globalism där vi skulle ta oss vatten över huvudet.

Men denna retrokulturella mikro-aktivism handlar inte om egoism, att man inte bryr sig om andra. Tvärtom förordar vi att du ska hjälpa släkt, vänner, grannar och andra som kommer i din väg, när så är påkallat.

Bysantinarna

Vi är alltså inte nationalisterna utan traditionalisterna med denna retrokultur. Vi är inte fixerade vid etnicitet eller nationella gränsdragningar. Politisk nationalism, oavsett om den är amerikansk, svensk eller rysk är dels något som sår splittring mellan folk, då den upphöjer den egna statsbildningen till att vara det viktigaste och förr eller senare försätter denna i konflikt med andra. Den är även enligt min åsikt allt för ofta intellektuellt fördummande då den tenderar att göra dess anhängare blinda för olika perspektiv, till blott följare, och skapar ett tunnelseende där det ropas efter flaggor eller starkare armé. Den för med sig en introvert syn på sin egen roll i världen och historiebeteckningen anpassas till den rådande politiska agendan.

En traditionalist hyser en naturlig empati med exempelvis de vanliga ryssarna som försvarade sin tro, hembygd och livsstil mot tyska invasionsarméer, men hyser en sund skepticism för det av kommunistisk statsmakt år 1965 uppfunna och av makthavarna orkestrerade Segerdagen, där syftet var att få bort fokus från Josef Stalins brott och rentvå sovjetmakten.²⁶ Att ortodoxa deltar i det är högst beklagligt. På samma vis är vi skeptiska till hur andra nationalisterna eller makthavarna försöker infoga den katolska ortodoxa traditionalismen under sin egen fana.²⁷

²⁴ Sid 55, Samtal med Josemaria Escriva. ISBN 978-91-85608-28-7, 2010.

²⁵ Sid 91, Pilgrimer i Öst, Harald Olsen. ISBN 91-7085-234-0, 2001.

²⁶ Sid 688, De som viskade – Tystnad och terror i Stalins Sovjet, Orlando Figes. ISBN 978-91-85873-81-4, 2009.

²⁷ Begreppet katolsk avser här sin betydelse från år 100 som en benämning för alla dem som delar arvet från den

Närhelst man infogar traditionalismen i en politisk mall, som skedde exempelvis i General Fransisco Francos Spanien med västkyrkan, och gör medborgarskap lika med att vara ”katolik” (eller ortodox) så har man påbörjat en artificiell byggnation i samarbete med makten, där status quo tas för givet, men där de genom att ignorera principen att bygga nerifrån och uppåt kommer att tappa greppet i det längre perspektivet. Något den spanska kyrkan erfor efter Francos frånfälle. Vi måste undvika att hamna i den fälla som innebär ett dyrkande av politiska makthavare eller strukturer, hur goda intentionerna än synes vara.

Som den ryske prästen fader Andrei Kurayev uttrycker det;

*”Jag har ingen önskan att se Ryssland officiellt deklarerad som en ortodox stat. I ett sådant land, med så många allvarliga problem, skulle detta inte vara till kyrkans fördel. Statlig korruption skulle helt enkelt bli ortodox korruption, och så vidare. Jag vill inte se religiösa ikoner i varje gathörn”.*²⁸

En tidigare person i rysk historia, byprästen och slavofilen Ioann Stefanovich Belliustin, tog ställning mot dryckenskap och sociala orättvisor. Han skrev redan år 1858 om det ryska samhället;

*”Vilken skam och förnedring! (De) kan med att basunera ut att endast i Rus har tron bevarats obefläckad. I ett Rus där två tredjedelar av folket inte har den minsta aning om vad tron innebär!”*²⁹

Kritiken mot dem som bygger ett vackert utanpåverk är alltså inte ny. Det gör inte ett folk eller nation ortodox mer än på pappret. Antalet kyrkobesökare har faktiskt gått ner på senare år efter att initialt ha ökat efter kommunismens fall och den identitetskris som följde i det vakuum som uppstod med upplösningen av Sovjetunionen.³⁰ Endast 3,4% av den ryska befolkningen besökte en kyrka under ortodoxins största högtid, påsken, år 2017.³¹

I slutet av år 2015 hamnade den tidigare inflytelserika konservativa prästen Vsevolod Chaplin i onåd och tvingades lämna sina toppositioner i den ryskortodoxa kyrkan.^{32 33} I en intervju med en lokal rysk radiostation sade han efteråt att han ansåg det fanns en fara i att vandra hand i hand med politiker, att blir förblindad av makten och missade *”det samtal som förs i samhället”*.^{34 35} Chaplin ansåg även att makten inte länge är hos politiker eller religiösa potentater utan på Internet och ute i samhället, och att även om man kan *”skjuta upp det ett år eller två”* genom att lägga locket på, så är kraschen ändå oundviklig.

Den som sade detta var alltså inte någon liberal person avlönad av landets fiender, utan den som gått i spetsen för rysk ortodoxi. Nu själv ute i kylan tillade han att *”Mycket har förblivit sig likt sedan sovjettiden. Att prästerna var alltför rädda för att tala klarspråk till de styrande, att kritisera dem”,* sa han, *”Det kan inte pågå länge till”*.³⁶

Trots sina egna erfarenheter av hur snabbt man kan vara ute i kylan så tycks han inte dragit lärdom av detta fullt ut, utan är av den åsikten att statligt våld kan vara legitimt om det riktas mot *”femtekolonnare”*.^{37 38} Så det verkar mest handla om *vem* som bestämmer i hans fall, dessvärre.

odelade kyrkan. Det vill säga såväl dem i västkyrkan som östkyrkan.

²⁸ <http://www.vocativ.com/world/russia/qa-russias-renegade-deacon/>

²⁹ Sid 35, Description of the clergy in rural Russia, I.S. Belliustin. ISBN 0-8014-9335-8, 1985.

³⁰ <http://www.christiantoday.com/article/russians.love.religion.but.not.church/35866.htm>

³¹ <http://www.pravoslavie.ru/english/102779.htm>

³² <http://www.theguardian.com/world/2015/dec/25/russian-orthodox-church-sacks-father-vsevolod-chaplin>

³³ Interfax, 24 december 2015.

³⁴ <http://govoritmoskva.ru/news/63651/>

³⁵ <http://echo.msk.ru/programs/beseda/1683032-echo/>

³⁶ <http://www.rferl.org/content/russia-chaplin-interview-putin-kirill-orthodox-church-conservatism/27639946.html>

³⁷ <http://echo.msk.ru/programs/personalnovash/1818964-echo/>

³⁸ <https://themoscowtimes.com/articles/there-are-some-people-you-should-kill-the-russian-priests-supporting-stalin->

Om en annan nation, serberna, sade en präst vid ett tillfälle till undertecknad att ”många kallar sig ortodoxa, men de har inte varit i kyrkan sedan de döptes som barn.” Samma sak kan säkert sägas även om andra till namnet ortodoxa nationer, inklusive den ryska. Vi ska alltså inte ta efter allt som sägs av sådana som ser sig som ortodoxins fanbärare, men inte nödvändigtvis är det i praktiken.

Historiskt sett så var den ortodoxa kyrkan och den ortodoxa tron den ”starkaste motståndshärden till Peter den stores europeisering.”³⁹ Det har funnits en hälsosam skepticism mot västerländska protestantiska influenser.

I denna iver att vandra vidare i dessa fotspår allierar sig dock dagens ”renläriga” med repressiva system (”vi vet bäst”) inflätat i allehanda konspirationsteorier som lämnat alla krav på i sak underbyggda argument bakom sig. Den som motsätter sig deras grandiosa planer är fiender och det innebär på sikt att dessa fiender även ska röjas ur vägen, även om de vill undvika att reflektera över dessa konsekvenser just nu i proklamerandet av sin samhällsutopi. I deras selektiva historiebrevskrivning var ”alla” ortodoxa av samma åsikt i frågor vår samtid anser viktiga. För dem har det bara funnits en tolkning av ortodoxin och kyrkans historik ser ut som en partibok.



Om vi står inför valet att rädda den ortodoxa tron och kulturen med tvångsmetoder och allianser med envåldshärskare, eller att låta allt rasa samman i brist på verkligt starka rötter i folkdjupet, så väljer jag det senare. Tron på den odelade kyrkans kapacitet, styrkan i tron och inte minst Gud är så pass stor att jag tar den risken. Ett samhällsbygge reflekterar dem som finns där. Är det byggt av en politisk elit eller annan maktgrupp ovanifrån och med en agenda de kör ner i halsen på övriga så leder det till en ”Brexit” tids nog.⁴⁰ Ett projekt som tvingar sina åsikter på människor som inte tror är dömt att misslyckas i längden. Ur kaoset kommer en ny värld. Det är inte vår uppgift att rädda nationalstaten eller politiska projekt.

Vår retrokultur är på grund av rådande omständigheter satt i en bredare geografisk kulturell kontext då det vi en

gång hade har malts ner sedan vänsterns kulturevolution sedan 1960-talet och det som finns kvar i vår mitt endast förmår bestå medelst konstgjord andning, så tillvida vi inte vågar tänka i nya banor. Vi behöver alltså knyta an till den andliga rikedomerna i rysk, serbisk, grekisk osv andlighet. Vänstern misslyckades med sin samhällsrevolution och den övergick till en nutida övertygelse att om man inte förmår mobilisera kollektivet så ska man i vart fall ha rätt till det man anser sig ha rätt

55006

³⁹ Sid 175, Historien och Evigheten, Per-Arne Bodin. ISBN 91-7217-076-x, 2005.

⁴⁰ Syftar här på Storbritanniens beslut 2016 att lämna den Europeiska Unionen efter det att en folkmajoritet röstat för detta.

till via statsmakten. De har i detta grävt ner sig i akademisk kulturrelativism och genusteorier som de försöker pådyvla resten av populationen.

Den postmoderna människan vandrar omkring i den gamla kulturens ruiner. ”...sociala kontrakt bryts och organiska förbindelser håller på att kapas. Vi lever i en värld av ensamma folkmassor, i samhällen finfördelade av individualismens kult” som den ryska filosofen Dugin uttrycker det.⁴¹

Det vår motkultur erbjuder är gemenskap, solidaritet och en medvetenhet att vi som individer är delar i något större.

Syftet med denna lilla skrift är att så fröna till en andlig retrokulturell idérörelse som inte sätter sitt hopp till statsmakten. Varje kamp måste börja i det lilla någonstans. Budskapet måste hamras in, gång efter annan, tills det slutligen tar fäste och börjar växa i omfattning och betydelse.

Den ortodoxa retrokulturella människan är **individualist** i den meningen att han om det krävs kan vandra ensam men ändå principfast i den värld som råder och utan applåder från massan.

Kollektivist i det att han inser att människan är en social varelse och därför när det är möjligt helst interagerar med andra likasinnade i syfte att skapa något större än sin egen existens. Men inget av det är något självändamål i sig.

Politiken i ett land är en spegelbild av befolkningen. Alltså måste vi först förändra människan, individen och familjer innan vi kommer se en förändring i vilken politik som förs, oavsett vilket namn eller kulör partiet med den exekutiva politiska makten har i slutänden. Om samhället som sådant inte kan räddas så kan i vart fall enklaver växa fram som ger en fristad åt de som inte malts ner av konsumtionshysteri och politisk korrekthet. Paul Weyrich beskrev den retrokulturella rörelsens anhängare med följande ord;

”...en växande koalition av människor som är fast beslutna att leva annorlunda. De delar ett gemensam förkastande av populärkulturen, av ett liv baserat på önskemål och omedelbar tillfredsställelse och att vara underkuvade diktaten från kulturell marxism”⁴²

Detta är alltså inte en politisk rörelse. Det är ett andligt och socialt gräsrotsarbete som handlar om att förändra hur människor ser på sig själva, sin omgivning och sin framtid. Detta kommer då på sikt återspegla sig i den politiska makten. Vi arbetar nerifrån och upp, inte uppifrån och ner, drivna av ett gemensamt kall.

Weyrich;

” (Den) utgörs av en samling människor och familjer som åtagit sig att praktisera retrokultur, att leva livet på det gamla sättet. Genom att göra så lär de våra medborgare livets mest värdefulla kunskap: hur man ska leva.”⁴³

Dissidenterna

De ryska gammeltroende är ett levande bevis på hur en motrörelse kan överleva och till och med växa även under stark repression. När den ryskortodoxa kyrkan i sin överilade reformiver stötte bort stora skaror år 1667 och även brände deras protesterande ledare Avvakum på bål, så tvingades dem som höll fast vid de äldsta ritualerna att finna nya sätt för att överleva och bestå. En del genomförde

⁴¹ Eurasian Mission, Alexander Dugin. ISBN 978-1-910524-24-4, 2014.

⁴² Sid 141, The Next Conservatism. ISBN 13:978-1-58731-561-9, 2009

⁴³ Sid 9, The Next Conservatism. ISBN 13:978-1-58731-561-9, 2009.

sina dop och äktenskap i statskyrkan men hade sitt aktiva församlingsliv med de gammeltroende och undgick därmed att hamna i statsmaktens strålkastarljus.⁴⁴

De skapade sitt eget sociala hjälpprogram för medlemmar och verkade för en sund livsföring.⁴⁵ Med undantag för de tolv åren som föregick den ryska revolutionen så var de före och efter de åren av relativ frihet utsatta för förföljelse och består trots den prövningen till denna dag.⁴⁶

De var alltså ortodoxa traditionalister som utstod mer under längre tid än kanske några andra traditionalistiska rörelser gjort någon annan gång under historiens gång.

Det intressanta är att, bortsett från den minoritet som hade isolerat sig i Sibirien eller andra avlägsna platser och vägrade ta del av det moderna samhället, så ansåg de mer liberala att de gammeltroende hade en unik roll att spela för samhället i stort, och att många av de problem som nationen brottades med kunde hitta sin lösning i de gammeltroendes etablerade lokala kultur;

”Ryssland var rotlöst, men de gammeltroende kunde erbjuda en länk till (forna) ideal...Ryssland hade förlorat sin identitet, men de gammeltroende kunde erbjuda en väldefinierad kultur. Ryssland var kaotiskt, men de gammeltroende kunde erbjuda en gemenskap.”⁴⁷

Det var en motvikt mot de ännu rådande socialistiska strömningarna som genomsyrat svenskens sätt att tänka i form av bland annat genusmarxism. Socialismen har alltid varit fientlig till idén om Gud. Själva poängen med de många olika socialistiska experimenten är att förverkliga ett paradiset här på jorden medelst statliga styrmedel, med mänsklig kraft. I detta liknar de totalitära ortodoxa. Gud har ingen egentlig plats i denna plan då allt tal om evigt liv på andra sidan riskerar flytta fokus från illusionen om att man ska kunna skapa det perfekta samhället med människohand.

Där socialismen växt sig stark har man alltid försökt sabotera tron på en Gud. Det fanns 54 000 kyrkolokaler i Ryssland år 1917, men bara 500 kvar kvar 1941.⁴⁸ I det så ofta romantiserade republikanska Spanien dödade socialistiska revolutionärer under 1930-talet 12 biskopar, 5255 präster, 2492 munkar, 283 nunnor och hundratals andra kristna representanter. 90,000 miste livet i Spanien. Det finns ingen plats för gudstro i den socialistiska ideologin, vad de än försöker lura i oss under fredstid. I vår tid och vår del av världen agerar man inte längre med dessa spanska metoder, utan istället går man lagstiftningsvägen. Socialismen pådyvlas medelst lagar, regelverk och att man styr samtidskulturen i en ”progressiv” riktning. Gamla traditioner ser man ner på. Äktenskapet omdefinieras och den naturliga familjen förklaras vara i det närmaste oväsentlig för samhällets fortbestånd.

När Sverige av rädsla för de sociala omvälvningarna i Ryssland (den ryska revolutionen), och det myteri som hade skett på en svensk militärförläggning, anpassade sig i vänsterriktning under 1900-talets första del, så fanns det de som sedan länge arbetat för arbetares rättigheter men utan något marxistiskt inflytande.

Troende människor, visserligen inte ortodoxa men ändå gudstroende, var organiserade i fackförbund som Troende Arbetares Förbund (grundad 1891) och Sveriges Kristliga Arbetareförbund (1899).

Vid sidan av detta fanns det mer sekulära fackföreningar som också var öppet antisocialistiska; Fria Arbetareförbundet, Föreningen Sveriges Fria Arbetare, osv.

Göteborgsförbundet, Arbetsbyrån, Skandinaviska förmedlingsbyrån, Västra Sveriges

Beredskapskår, Sveriges Fria Arbetareförbund och Föreningen Sveriges Fria Arbetare är exempel på organisationer och förbund som gick till direkt attack mot de socialistiska strömningarna och bland

⁴⁴ Sid 24, Old Believers in Modern Russia, Roy R. Robson. ISBN 0-87580-205-2, 1995.

⁴⁵ Sid 27, 108, Old Believers in Modern Russia.

⁴⁶ Sid 127, Old Believers in Modern Russia.

⁴⁷ Sid 128, Old Believers in Modern Russia. ISBN 0-87580-205-2.

⁴⁸ <https://themoscowtimes.com/articles/there-are-some-people-you-should-kill-the-russian-priests-supporting-stalin-55006>

dessa framfördes bland annat krav på att skiljedom skulle ersätta strejk.⁴⁹
 Även icke-socialister kunde ha empati med andra och kunde verka för rättvisa.

Vänstern och dess kvasiliberala svans förenas i modern tid ofta av någon slags halmgubbe, dvs en gemensam maktlös fiende. Ett gemensamt hot som man kan samlas emot, men som inte ställer krav på presentation av några egna egentliga ideologiska alternativ. En kamp där individen uppgår i det goda kollektivet utan krav på individuellt kritiskt tänkande, men med massans hjälp skapar en bild av att man står för något gott kontra motståndaren som är idel ond. Det kan rubriceras som en kamp ”mot intolerans” eller för ”kärlek”. Det kräver inte mer än läpparnas bekännelse.

I vår tid måste den ortodoxa grunden betonas för att förhindra att man hamnar i någon av de många numer förekommande urvattnade frireligiösa varianterna, där känslor och show är i centrum men de historiska rötterna, den apostoliska successionen och liturgiska arvet har gått förlorat sedan länge. Denna retrokultur måste vila på en ortodox grund, inget annat. Med detta distanserar vi oss också från de många avarter som följt med den allt mer rotlösa frikyrkligheten.

Som idén att vurma för sekulär och av mänsklig hand skapad stat 3392 kilometer fågelvägen från Sverige, och därigenom reducerar Gud till en etnocentrisk Gud fixerad vid en viss DNA och GPS-koordinater.

Eller ett ständigt behov av andra förmodade ”mirakel” som bevis på att Gud finns och på riktigheten i deras från den heliga traditionen bortkopplade tro.^{50 51} Brister ut i tungotal som inte kan tolkas eller behöver ständiga energiinjektioner av ”coola” karismatiska talare på möten med högljudd musik.⁵²

Antalet som ansluter sig till idén om en ortodox retrokultur och värdegrund är inte det viktiga, det viktiga är hur många de medverkande kan påverka med sitt budskap. Det viktiga är att samla en hängiven skara som sprider budskapet.

Att söka andlig styrka i ortodoxin är inte så konstigt som det kanske låter. Svenskar och nordbor medverkade i upprättandet av Rus (Ryssland) redan på vikingatiden. Vi gifte oss med varandra och vi idkade handel med varandra även efter detta. I tsarfamiljen Romanovs led fanns det ingift europeisk adel. Jelizaveta Fjodorovna, mitt och många andras stora helgon bland de nymartyrerna, var dotter till Alice av Storbritannien och Ludvig IV av Hessen-Darmstadt. Alltså en europeisk invandrare. Hon konverterade till ortodox tro, lärde sig ryska och blev en älskad personlighet. Att finna gemensamma nämnare, att stå sida vid sida som folk, är alltså intet nytt.

I en artikel publicerad i den ryska akademiska tidskriften *Journal of Eurasian Studies* pekade jag själv på våra historiska band och förespråkade att Sverige ska återta sin historiska roll som medlare och diplomat. Som ett nytt Schweiz skulle vi kunna spela en viktig roll i handelsförbindelser, kulturellt utbyte och även politiska kontakter mellan väst och öst.⁵³

Det var i öst som den gamla kulturen och tron konserverades. Det är där den är vid liv i sin kanske

⁴⁹ Strejkbryteriet och arbetets frihet, Ingvar Flink. ISBN 91-554-0729-3, 1978.

⁵⁰ Den kristna sionismen uppstod i Storbritannien bland protestantiska politiker och kyrkliga representanter över 60 år innan det att några ansevärd antal judar hade anammat idén. Tanken från protestantisk sida var och är att man skulle kunna ”kickstarta” Messias återkomst medelst skapandet av en judisk stat. Därtill tjänade upprättandet av den sekulära staten Israel som ett bevis från 1948 och framåt för att ”Gud existerar” och ingriper, i deras tankevärld. Idégodset hade exporterats med anglikaner och andra redan dessförinnan till USA där det tog fart. För att sedan återexporteras till bland annat svenska frikyrkoförsamlingar med amerikansk teologi och predikanter under efterkrigstiden och till dags dato. Det är alltså ett protestantiskt fenomen och har inget stöd inom traditionell katolicism eller ortodoxi annat än bland det fåtal konvertiter som haft med det i bagaget från sin tid i frikyrkorörelsen.

⁵¹ Se *Christian Zionism* av Stephen Sizer. ISBN 978-1-84474-050-5, 2004.

⁵² Enligt Nya Testamentet ska tungotal kunna tolkas, annars ska personen tiga. En princip som närapå aldrig praktiseras bland karismatiker enligt artikelförfattarens erfarenheter. Se 1 Kor 14:28.

⁵³ Sid 61, *Journal of Eurasian Studies*, Moskva. ISSN 2307-8286. Volym 3, nr 1, 2015.

renaste form vid sidan av den grekiska världen. Det är det enda motgift som har kraft stoppa den nedåtgående trenden. Ryssarna är inte våra fiender och har inte varit det sedan kommunismen föll. De är våra bröder och systrar. Syskon kan kivas ibland, men är när det väl gäller är det familjemedlemmar som bryr sig om varandra.

Dårarna



Det är värt att notera att min inspiration är dess andlighet, dess ideal. Med *nestjasjate*li. Inte med politiker eller regeringar som kommer och går där vi lätt blir konsumenter av, och megafoner för, politisk propaganda.

Det finns dem som skriver högtidliga hyllningar till forna tiders ryska ”heliga dårar” men skulle idag bemöta dem med anklagelser om att vara agenter för främmande makt och utsätta dem för spott och spe. Dessa heliga dårar utmanade ”auktoriteter och maktorgan” och fenomenet, som kom från Bysans, motarbetades initialt av den ryska kyrkan. De ”väckte anstöt och provocerade”. Som regel var den heliga dåren ”inte någon flitig kyrkobesökare” och ofta uppsökte den heliga dåren ”gudstjänsten avsiktligt bara för att störa med ett slags sakralt karnevalsuppträdande”.⁵⁴

Vi kan ta Aleksej Ivanovich Voroshin som ett tidstypiskt exempel. En ”helig dåre” vars relikier vördas till denna dag efter sin martyrdöd 1937.

Aleksej gick vid ett tillfälle helt naken genom byn för ett ärende hos skomakaren. En annan gång vandrade han

omkring under en pågående gudstjänst med hatt på huvudet, en cigg i munnen och händerna knäppta bakom sin rygg. Vid ett tredje tillfälle knackade han på helt naken hos en kvinna och hennes man. Etc. Efter den stora terrorn på 1930-talet tolkade man i efterhand hans besynnerliga agerande, rätt eller fel, som en slags tidiga förvarningar om vad som väntade byn under kommunismen.⁵⁵

Hur hade man reagerat idag år 2016 om någon stört en gudstjänst på det viset? Vilka hade reaktionerna varit om någon traskat runt helt naken och dessutom knackat på en dörr som öppnas av en kvinna? Nej, det hade inte tagits emot väl. Den personen hade helt klart ansetts vara en dåre, men inte en *helig* dåre.

Den första kända ryska heliga dåren var en Prokopi, bosatt i Ustyug. Han sov halvnaken på kyrktrappan under nätterna och ägnade sig åt bön dagtid. Han blev bespottad och hånad under sin livstid.⁵⁶ Hur hade dagens post-kommunistiska ortodoxa moralister sett honom?

Enligt en enkät gjord 2015 anser 68% av dagens ryssar att dem som gör sådant som ”sårar troende” ska få sin yttrandefrihet inskränkt.⁵⁷

⁵⁴ Sid 138–140, Pilgrimer i Öst, Harald Olsen. ISBN 91-7085-234-0, 2001.

⁵⁵ Sid 214-218, The Orthodox Word. Nr 286, 2012, USA. ISSN 00305839.

⁵⁶ http://www.pravmir.com/article_205.html

⁵⁷ <http://www.pravmir.com/majority-of-russians-place-feelings-of-believers-above-freedom-of-speech-and-expression-poll/>

En annan högt aktad helig dåre från förr är Xenia av Sankt Petersburg. Efter det att hennes man blivit avlidit levde hon på gatorna iklädd sin mans uniform fram till sin egen död 45 år senare.⁵⁸ Hur hade hon tagits emot idag? Hade det betraktats som en psykisk kollaps eller hade hon omfamnats som en mycket andlig person?

Det är intressant att fenomenet med heliga dårar tycks ha försvunnit helt efter kommunismens övertagande och styre.

I mycket kan det vara kopplat till de överdrifter en del av de mer radikala reformivrarna inom den så kallade ”Levande kyrkan” begick från år 1922 och framåt. Reformivern som hade tagit fart mellan 1905–1917 bottnade i ett internt kyrkligt missnöje. Det var i samband med revolutionen en tid av kaos såväl radikala reformivrare som statsmakten såg möjligheten dra nytta av.⁵⁹

Före brytpunkten 1922 var det en brokig samling önskemål om allt från att liturgin skulle göras på ryska språket istället för kyrkslaviska, önskemål om ett utökat socialt engagemang, att den gregorianska kalendern (vår nutida officiella kalender i väst) skulle ersätta den julianska, till krav om en demokratisering av kyrkans ledning och avskaffandet av celibat.⁶⁰

De mer radikala, understödda av en uttalat ateistisk statsmakt som hade en hemligstämplad och av politbyrån signerad skriftlig plan om att försvaga den legitima ortodoxa kyrkan genom att först splittra den i olika inbördes stridande fraktioner för att sedan utplåna de regimlojala resterna har till denna dag skapat en misstro mot alla dem som synes avvika från den rådande ordningen, då man befarar en repris av historien.⁶¹

Tänkarna går till Pussy Riot och deras sångtext om en ohelig allians mellan kyrka och stat. Att vare sig kyrkoledning eller många ortodoxa har den toleransnivå som deras förfäder uppvisade framkom i repressalierna emot den ortodoxa prästen fader Dmitry Sverdlov efter att han bett om ”förlåtelse” för tonläget ”*delar*” av ortodoxin uppvisade i kölvattnet efter Pussy Riot, även om den officiella förklaringen till beslutet att degradera honom var en annan.^{62 63 64 65}

En annan rysk präst, Fader Baranov, menade att flickornas aktion satte fokus på det ”*det som felar*” i samhället (dvs samröret mellan den politiska makten och kyrkan) och sade upp sig i protest mot hur kyrkans ledning agerat i samråd med den politiska makten.⁶⁶

Den populära ryskortodoxa prästen fader Andrei Kurayev motsatte sig även han fängslandet av kvinnorna och hade ett möte med två av dem.^{67 68}

Dagens politiskt korrekta traditionalister vill däremot inte bevara den synnerligen ortodoxa traditionen att ifrågasätta, annat än i en romantiserad form om hur de tror dårarna var förr och fnyser åt dessa.

Ändå. En rysk präst, Vjatjeslav Vinnikov, skrev att:

”Tre flickor förklarades vara förföljare av miljoner ortodoxa kristna, som skulle ha tillfogats djupa

⁵⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Xenia_of_Saint_Petersburg

⁵⁹ Sid 58, Red Priests, Edward E. Roslof. ISBN 0-253-34128-0, 2002.

⁶⁰ Sid 8-9, Red Priests, Edward E. Roslof. ISBN 0-253-34128-0, 2002.

⁶¹ Sid 49-52, Red Priests, Edward E. Roslof. ISBN 0-253-34128-0, 2002.

⁶²

http://sputniknews.com/russia/20130116/178818571/Russian_Church_Suspends_Priest_Who_Backed_Pussy_Riot.html

⁶³ <https://www.theguardian.com/music/2013/jan/17/pussy-riot-member-prison-sentence>

⁶⁴

http://www.slate.com/articles/news_and_politics/foreigners/2014/11/russia_orthodox_church_will_vladimir_putin_eradicate_all_boundaries_between.html

⁶⁵

http://rbth.com/society/2013/01/18/apology_to_pussy_riot_cited_as_reason_for_shutting_priest_out_of_church_22005.html

⁶⁶ <http://www.scotsman.com/news/world/russian-orthodox-priest-defrocked-for-support-of-pussy-riot-protest-stunt-1-2534557>

⁶⁷ <http://www.rferl.org/content/russia-orthodox-church-kurayev-gay-lobby/25225311.html>

⁶⁸ http://rbth.com/society/2014/01/13/russian_orthodox_priest_meets_pussy_riot_33225.html

andliga sår. Förföljare kallades de när de redan satt i fängelse. Skadan tillfogade sig de troende själva, som satte flickorna i fängelse. Sedan uppmanade patriarken att man skulle be i alla katedraler i Ryssland till skydd mot förföljarna – återigen dessa tre flickor.”⁶⁹

De heliga dårarna från förr är döda sedan länge och utgör inget orosmoln. De provocerar inte nutida makthavare, vare sig politiskt eller kyrkligt.

Vare sig undertecknad eller någon av de här nämnda prästerna ”gillade” Pussy Riots agerande i sig. Ingen av oss skulle självmant uppsöka deras scenframträdanden. Men så hade vi reagerat även gällande forna tiders dårar som ifrågasatte. Det handlar alltså inte om att liberalisera kyrkan, eller utsätta den för nya västerländska influenser, för detta fenomen är en del av den ryska kyrkan. Det handlar inte om att ge efter för påtryckningar utifrån, utan det handlar om att ta till sig sitt eget kristna arv. Den ryskortodoxa person som är försiktig med att döma och låter nåd gå före rätt, är inte en förrädare mot sin egen kyrka utan agerar tvärtom i allra högsta grad i enlighet med folklig rysk tradition.

Dessa nutida moralister, få till antalet men stundtals högljudda, däremot, draperade i vad de säger är enda sanna ortodoxa traditionalismen, är inte bara selektiva i beskrivningen av sin egen kyrkas historia utan hyser i praktiken även tvivel kring Guds förmåga då de medelst lagstiftning vill förbjuda alla som inte anses agera i linje med deras politiskt korrekta ortodoxi. De säger de vill ”rädda ortodoxin” medelst lagstiftaren. Land och folk ska bli ortodoxt och moraliskt via statsmakten.

Slutkonsekvensen blir att man egentligen inte behöver Gud eller någon personlig omvändelse, det räcker med att få till stånd en för dem önskvärd nation lagstiftningsvägen och bekänna sig som kulturellt ortodox.

Låt oss inte bli brickor i det spelet. Själv lämnade jag inte totalitära ideologier bakom mig för att ersätta dessa med en ortodox variant.⁷⁰

Vår inspiration är snarare de förföljda gammeltroende ”i de ändlösa skogarna bortom Volga och Sibirien gammeltroendes bosättningar, dit myndigheternas hand inte nådde” och den kämpande byprästen med sin flock.⁷¹ Andliga gestalter som fader Daniel Sosoyev och fader Pavel Adelgeim.

Den senare, Pavel Adelgeim i Pskov, gestaltar mycket av det jag vill ha sagt med denna artikel även om det var den första som inspirerade mig personligen initialt. De politiker som helt plötsligt lanserade sig som ortodoxa beskrev han som ”hedningar”. ”De kan bara hålla i ett stearinljus. Men ett stearinljus är bara ett stearinljus.”

Han beskrev kyrkans nära samröre med den politiska makten som skadligt och sade att ”Det finns ett tydligt dödläge mellan samhället och den ryska ortodoxa kyrkan, och det är kyrkan som är ansvarig för detta”.

När Pussy Riot arresterades för att ha gjort sin korta performance i en kyrka så var fader Pavel en av de få som besinnade sig och som tog avstånd från den av kyrkans ledning pådrivna hysterin, utan att för den skull gilla flickornas handling i sig. Dessutom valde han att träffa kvinnorna för ett samtal när de satt fängslade. Han menade på att det var absurt att kyrkans folk skrek efter straff och talade om att flickorna var utsända av Djävulen utan att bemöda sig tala med personerna först. I pressen berättade han att liknande händelser med bland annat dansande människor hade skett i hans egen församling. Men att han hade löst det utan att göra en medial och juridisk cirkus av det hela.⁷²

Dessa överdrifter till trots måste dock inspirationen och det naturliga stödet för vår retrokulturella

⁶⁹ Sid 198, Från Bysans till Putin. ISBN 978-91-7217-103-9, 2016.

⁷⁰ <http://katehon.com/1229-the-orthodox-man.html>

⁷¹ Källhänvisning saknas för citatet.

⁷² <http://www.themoscowtimes.com/news/article/dissident-priest-stabbed-to-death-in-pskov/484140.html>

rörelse komma österifrån. De politiker, media och andra aktörer som ryckts med av tidens anda och som den ryske patriarken Kirill uttryckte det ägna sig åt den nya heresin att ”*dyrka människan*”, inser att den ortodoxa världen måste korrumpas andligt, eller hamna i en för dem acceptabel mall, då detta andliga och kulturella motstånd i öst utgör ett rejält hinder.⁷³

Författaren Thomas Stoor formulerar det med orden;

*”Teologin i den ryskortodoxa utformningen...fungerar som en kosmologisk karta för existensen; den skänker riktlinjer för perception av nyckelkonflikter; och den ger slutligen ett språk för att uttrycka och sammanbinda båda dessa.”*⁷⁴

Med all respekt för mina bröder och systrar från Syrien, Armenien och Egypten så är dessa platser för långt bort på kartan för att några direkta allianser med dessa länder ska fungera i praktiken, även om vi i övrigt har mycket gott att hämta därifrån.

Vårt närmande blir till östra Europa och Ryssland, vår språkförbistring till trots, av rent praktiska och historiska skäl. Men även detta bär med sig ett historiskt arv från Bysans och Mellanöstern. I detta det äldsta gemensamma katolska arvet har vi också vår gemensamma framtid. En delad vision och framtid för dem som önskar vara del i detta arbete.

≠

⁷³ <http://www.themoscowtimes.com/news/article/russias-patriarch-kirill-some-human-rights-are-heresy/563065.html>

⁷⁴ Sid 235, Den oönskade missionen, Thomas Stoor. ISBN 91-7217-037-9, 2001.